

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2017”

(2018/C 164/04)

Esittelijä: Guillermo Martínez Suárez (PES, ES), puheenjohtajan kansliasta vastaava Asturiasin aluehallituksen jäsen

Viiteasiakirja: Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kansalaisten oikeuksista vahvempia demokraattisen muutoksen unionissa – Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2017

COM(2017) 30 final/2

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto ja tausta

1. toteaa, että Euroopan unionia tällä hetkellä ravistelevan epävarmuuden tilanteessa on ensiarvoisen tärkeää vahvistaa kansalaisten tietoisuutta kuulumisesta yhdentymishankkeeseen, jota on toteutettu kuudenkymmenen viime vuoden aikana, sekä heidän osallistumisestaan ja lähentymistään hankkeeseen. Eurooppalainen malli on säilyttänyt edelleen vetovoimansa, mutta etenemisen kohti kansalaisten voimaannuttamista kaikilla aloilla (poliittinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen) on oltava yksi keinoista tuoda uutta verta prosessiin. Tässä yhteydessä EU:n kansalaisuus, joka otettiin käyttöön 25 vuotta sitten Maastrichtin sopimuksella yhteisen aseman luomiseksi unionin kansalaisille, voi olla soveltuva väline näihin tarkoituksiin.

2. katsoo, että olisi aiheellista ryhtyä vahvistamaan kansalaisten oikeuksia globalisaatioprosessissa, joka luo sekä mahdollisuuksia että haasteita EU:n kansalaisille. Komitea suhtautuu tästä näkökulmasta katsottuna myönteisesti komission äskettäin käynnistämään keskusteluun tarkoituksena valjastaa globalisaatioprosessi, jotta varmistetaan EU:n kansalaisten suojele ja voimaannuttaminen vahvoja sosiaalipolitiikkoja kehittämällä ja tuetaan elintason lähentymistä yhä paremmaksi sekä varmistetaan tarvittava tuki koulutukselle ja elinikäiselle oppimiselle ottamalla erityisesti yksityissektori vahvasti mukaan toimintaan. Komitea kiinnittää erityisesti huomiota rooliin, joka EU:n rakenne- ja investointirahastoilla voi olla toteutettaessa näitä toimenpiteitä haavoittuvassa asemassa olevilla alueilla.

3. korostaa tarvetta varmistaa oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen myös paikallis- ja aluetasolla, sillä kyseinen periaate avautuu kansalaisille nimenomaan niiden kautta. Itse asiassa, kuten komitea on todennut⁽¹⁾, lähes 100 000 paikallis- ja alueviranomaista Euroopan unionissa kantaa yhteyksissään kansalaisiin – heidän kaikessa moninaisuudessaan – suuren osan vastuusta perusoikeuksien ja -vapauksien toteutumiseen liittyen.

4. toistaa kansalaisuutta käsitelleistä aiemmista katsauksista antamiensa lausuntojen mukaisesti, ettei pidä jättää huomiotta kansalaisuuteen erottamattomasti liittyvää sosiaalista ulottuvuutta ja erityistä vastuuta, joka alue- ja paikallisviranomaisilla on tältä osin. Komitea on näin ollen tyytyväinen toimielinten ilmaisemaan sitoumukseen tukea elintason lähentymistä yhä paremmaksi ja korostaa, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa tulee noudattaa toissijaisuusperiaatetta. Se kiinnittää huomiota vaikutukseen, joka tämän pilarin III luvulla (sosiaalinen suojele ja osallisuus) on paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltuuksiin, kun ajatellaan esimerkiksi lastensuojeluun liittyviä toimenpiteitä, vähimmäistulon asettamista, vammaisten osallisuutta, asunnon saamista ja keskeisiä palveluja⁽²⁾. Komitea korostaa, että vahvistettaessa näitä oikeuksia asiakirjassa ehdotetulla tavalla on tehtävä alueellisten vaikutusten arviointi ja analyysi toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden toteutumisesta, jotta voidaan olla varmoja paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltuuksien kunnioittamisesta.

⁽¹⁾ Alueiden komitea, RESOL-VI/020, ”Oikeusvaltioperiaate EU:ssa paikallisesta ja alueellisesta näkökulmasta”, 22.–23. maaliskuuta 2017 pidetty 122.täysistunto.

⁽²⁾ Euroopan komissio, Ehdotus – Toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, Bryssel, 26. huhtikuuta 2017, COM(2017) 251 final. Ks. myös https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_fi (sivulla käyty 15.5.2017).

5. on erittäin huolissaan vaikutuksista, joita Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta saattaa aiheuttaa kansalaisten kannalta, ja katsoo, että on ehdottoman välttämätöntä turvata – asianmukaista selkeyttä ja oikeusvarmuutta kaikilta osin noudattaen – Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä sekä muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa asuvien Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten oikeudet vastavuoroisuusperiaatteen pohjalta. Asiaan on kiinnitettävä erityistä huomiota tulevina vuosina. Tulevassa sopimuksessa onkin annettava tarvittavat tehokkaat, syrjimättömät ja mahdollisimman laajat takeet siitä, että kansalaisten oikeudet, mukaan lukien EU:n kansalaisten oikeus voida saada pysyvä oleskelulupa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten oikeus voida saada pysyvä oleskelulupa EU:ssa, säilytetään. Tasapuolisen ratkaisun saavuttamiseksi on selvää, että nämä oikeudet olisi myös turvattava vastavuoroisesti.

6. on toiveikas osapuolten neuvotteluprosessissa näihin kysymyksiin osoittaman suhtautumisen johdosta ja halukas saamaan jatkuvasti mahdollisimman kattavia ja ajantasaistettuja tietoja neuvotteluprosessin kehittymisestä, ja katsoo, että on varmistettava edunsaajien täsmällinen kartoittaminen, turvattavat perusoikeudet – koulutuksen, terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen saatavuus ja hyödynnettävyys mukaan luettuina – sekä sellaisten tiettyjen tilanteiden säilyttäminen ennallaan (Pohjois-Irlanti ja Kypros), joissa EU:n kansalaisuuteen liittyviin oikeuksiin voisi erityisesti kohdistua vaikutuksia. Komitea katsoo, että tämän prosessin kaikissa vaiheissa asianomaisille henkilöille on annettava mahdollisimmat kattavat tiedot alue- ja paikallisviranomaisten myötävaikutuksella ja että on estettävä kaikenlaiset viitteet heihin kohdistuvasta syrjinnästä tai muukalaisvihasta.

7. suhtautuu edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen erittäin myönteisesti ehdotuksiin, jotka Euroopan komissio esittää katsauksessaan Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2017, ja pitää ehdotuksia soveltuvina käynnistettäessä uusi vaihe unionin kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien vahvistamisessa, vaikka katsookin, että katsauksen sisältöä voitaisiin täydentää.

EU:n kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien ja EU:n yhteisten arvojen edistäminen

8. toteaa, että Euroopan unionin kansalaiset luottavat eniten alue- ja paikallisviranomaisiin ja että alue- ja paikallispoliitikoilla tulee olla paljon nykyistä merkittävämpi rooli EU:n päätöksentekoprosessissa kansalaisten näkemysten esille tuomiseksi.

9. pitää alue- ja paikallisviranomaisten toimintaa ratkaisevan tärkeänä, jotta voidaan viedä eteenpäin komission ehdotuksia, jotka liittyvät tietoisuuden lisäämiseen kansalaisten oikeuksista. Nämä viranomaistahot on pyrittävä ottamaan toimintaan mukaan, jotta helpotetaan välitöntä pääsyä näihin tietoihin, sillä kyseiset hallintotahot ovat luonnostaan lähimpänä kansalaisia ja helpoimmin heidän ulottuvillaan. Tässä yhteydessä olisi aiheellista optimoida Europe Direct-tiedotuspisteiden rooli kansalaisten valvuttamisessa ja heille suunnattavassa tiedottamisessa, joka koskee heidän oikeuksiaan EU:ssa, rahoitusmahdollisuuksia, Eurooppa-aiheisia tapahtumia ja seminaareja sekä asianomaisten organisaatioiden yhteystietoja.

10. katsoo, että toimet kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi on kohdistettava ennen kaikkea nuoriin, jotka ovat tähän mennessä kärsineet eniten talouskriisistä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että he ovat menettäneet luottamuksensa yhdentymisprosessiin ja kansalaisuuteen, jotka eivät takaa heille heidän täysimääräistä henkilökohtaista ja ammatillista kehittymistään. Toteutettavien toimenpiteiden – joissa paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli – on käsitettävä Euroopan solidaarisuusjoukkojen perustamisen ohella erilaisia toimenpiteitä (työllistyminen, liikkuvuus, koulutus, osaamisen kehittäminen jne.) Eurooppa-neuvoston viime joulukuussa esittämän kehotuksen mukaisesti.

11. katsoo, että demokratian periaatteen vahvistamisessa paikallisviranomaisten panos on ratkaisevan tärkeä, sillä se on taso, jolla edustuksellinen demokratia näyttäytyy ensisijaisesti ja välittömimmin EU:n kansalaisille. Paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen kansalaisten kanssa käytävään vuoropuheluun ja julkiseen keskusteluun edistää lisäksi osaltaan osallistavaa demokratiaa, joten tällaista osallistumista olisi näin ollen vahvistettava tulevaisuudessa.

12. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla tulee myös tukien tai sosiaalietuuksien myöntäjinä olla merkittävä rooli turvattaessa EU:n kansalaisten oikeus oleskeluun toisessa jäsenvaltiossa. Joka tapauksessa niiden toiminnassa ”sosiaalisen kansalaisuuden” alalla on noudatettava Euroopan unionin lainsäädännössä vahvistettuja ja oikeuskäytännön täydentämiä perusteita, joiden tunteminen ja tunnetuksi tekeminen on erityisesti tarpeen.

13. toteaa, että vapaa liikkuminen matkailun, kulttuurivaihdon sekä koulutusalan ja taloudellisen vaihdon merkeissä on edistänyt Euroopan kansalaisuutta koskevaa tietoisuuden luomista ja keskinäistä yhteisymmärrystä. Komitea suosittaa tiivistämään näitä yhteyksiä yhtenäisyyden tunteen vahvistamiseksi EU:n kansalaisten keskuudessa. Tätä voidaan osaltaan edistää erityisesti hyödyntämällä EU:n kulttuurista moninaisuutta ja kulttuuriperintöä. Unionin toimielimet ovatkin tunnustaneet tämän nimeämällä vuoden 2018 kulttuuriperinnön eurooppalaiseksi teemavuodeksi. Paikallis- ja alueviranomaisilla on siinä avainasema, ja ne ovat strategisia toimijoita kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden yhteydessä toteutettavissa toiminna ja aloitteissa.

Kansalaisten EU:n demokratiaan osallistumisen edistäminen ja vahvistaminen

14. on samaa mieltä siitä, että yksi kansalaisuuden keskeisistä – myös sen välittömimmistä – ulottuvuuksista on osallistuminen alueellisiin ja paikallisiin vaaleihin. Komitea korostaa lisäksi, että osallistuminen Euroopan parlamentin vaaleihin asuinmaassa on myös merkittävä osoitus Euroopan kansalaisten oikeuksista mutta että valtioittain vaihtelevien sääntöjen mukaan toteutettava vaali on ristiriidassa osallistumista koskevan yleiseurooppalaisen periaatteen kanssa. Komitea kehottaakin hyväksymään Euroopan parlamentin ehdotukset vaalikampanjoinnin eurooppalaistamisesta sekä ajatuksen ylikansallisista listoista Euroopan parlamentin jäsenten valitsemista varten.

15. huomauttaa kuitenkin, ettei osallistuminen aluevaaleihin sisälly EU:n kansalaisten oikeuksien joukkoon. Tämä on kysymys, joka edellyttäisi erityistä lainsäätämisyjärjestystä, jossa päätökset tehdään yksimielisesti (EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 25 artiklan toinen kohta), joten sitä kannattaisi pohtia tarkemmin. Tällä välin jäsenvaltioita voitaisiin kehottaa kehittämään avoimia osallistumismalleja EU:n kansalaisille.

16. katsoo, että pyrittäessä lisäämään EU:n kansalaisten osallistumista paikallisvaaleihin on ryhdyttävä – tiiviissä yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa – erilaisiin toimenpiteisiin (tiedon levittäminen, valvuttamiskampanjat, vaaliluetteloon liittyvien menettelyjen yksinkertaistaminen jne.). Samaan aikaan kun EU:n kansalaiset osallistuvat yhä laajemmin paikallisvaaleihin, olisi viipymättä tarkasteltava vammaisten oikeutta täysimääräiseen poliittiseen osallistumiseen ja poistettava kaikki jäsenvaltioissa nykyisin mahdollisesti olemassa olevat esteet heidän osallistumiseltaan. Komission tulisi tarkastella ehdotuksissaan tätä kysymystä, joka ylittää alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltuudet.

17. korostaa, että myös EU:ssa laillisesti asuvilla kolmansien maiden kansalaisilla tulisi olla mahdollisuus osallistua paikallis- ja aluetason politiikkaan asuinmaan lainsäädännön mukaisesti.

18. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksen voimaantulosta lähtien kansalaisten osallistuminen ei rajoitu äänioikeuden käyttöön, vaan merkitsee myös heidän osallistumistaan demokraattiseen prosessiin osallistavan demokratian eri muotojen kautta. Tämän mukaisesti alue- ja paikallisviranomaisten on edistettävä näiden uusien osallistumistapojen yleistymistä ja tunnettuutta EU:n kansalaisten keskuudessa ja otettava ne osaksi omaa toimintaansa.

19. korostaa, että näihin välineisiin sisältyy myös eurooppalainen kansalaisaloite, joka on tähän mennessä ollut osallistavan demokratian näkyvin ulottuvuus EU:ssa ja voi tiivistää kansalaisten ja viranomaisten – joihin myös alue- ja paikallistason elimet kuuluvat – välisiä yhteyksiä. Katsauksessaan komissio luonnehtiikin tätä viisi vuotta käytössä ollutta välinettä tyydyttäväksi, vaikka on selvää, että sitä on kehitettävä edelleen ja että siitä on tehtävä käyttäjäystävällisempi, jotta sen demokraattista potentiaalia voidaan hyödyntää täysimääräisesti. AK seuraa jatkossakin kriittisesti eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehittämistä ja on parhaillaan laatimassa suosituksia asetuksen (EU) N:o 211/2011 ehdotettua tarkistusta varten.

20. pitää tervetulleina unionin yleisen tuomioistuimen viimeaikaisia eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevia päätöksiä, joilla pyritään rajoittamaan komission laajaa harkintavaltaa ja parantamaan mahdollisuuksia vaikuttaa kansalaisaloitteella erilaisiin menettelyihin⁽³⁾. Komitea kehottaakin uudistamaan mekanismia, jotta varmistetaan kansalaisten todellinen voimaannuttaminen EU:n poliittisissa ja oikeudellisissa menettelyissä.

EU:n kansalaisten arkipäivän elämän helpottaminen

21. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset joutuvat hoitamaan päivittäin monia muodollisuuksia, joita kansalaiset niiltä edellyttävät. Ne ovat tavallisesti myös ensimmäinen hallintotaho, johon otetaan yhteyttä.

⁽³⁾ Euroopan unionin tuomioistuimen 3. helmikuuta 2017 antama tuomio asiassa T-646/13, Bürgerausschuss für die Bürgerinitiative Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe vs. Euroopan komissio, ECLI:EU:T:2017:59; unionin yleisen tuomioistuimen 10. toukokuuta 2017 antama tuomio asiassa T754/14, Michael Efler ja muut vs. Euroopan komissio.

22. toteaa, että EU:n kansalaiset valittavat kuitenkin tietojen puutteesta sekä monien sellaisten hallinnollisten menettelyjen hitaudesta ja monimutkaisuudesta, jotka on toteutettava, jotta he voivat käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun muissa jäsenvaltioissa. Kritiikki voi olla osoitus siitä, etteivät viranomaiset – alue- ja paikallisviranomaiset mukaan luettuina – kiinnitä riittävästi huomiota kansalaisten ehdotuksiin, odotuksiin ja tarpeisiin heidän yhteyksissään viranomaisiin. Komitea korostaa yksinkertaisten ja avointen sääntöjen merkitystä sen mahdollistamiseksi, että EU:n kansalaiset voivat asua muissa EU-jäsenvaltioissa ja osallistua täysimääräisesti maan yhteiskuntaelämään. Komitea pitää tarpeellisenä monitasoisen hallinnon lähestymistapaa, jossa kaikki hallintotasot toimivat yhdessä tämän prosessin edistämiseksi.

23. katsoo, että komission suunnittelemiin toimenpiteisiin, jotka koskevat ”yhden kaiken kattavan portaalin” perustamista, olisi otettava mukaan kansallisten viranomaisten lisäksi myös alue- ja paikallisviranomaiset soveltamalla kokonaisvaltaista lähestymistapaa tähän ensimmäiseen askeleeseen kohti tarvittavaa hallinnon yksinkertaistamis- ja virtaviivaistamisprosessia. Komitea toteaa, että koska Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuihin demokraattisiin arvoihin perustuvan Euroopan kansalaisuuden vahvistaminen on suoraan yhteydessä siihen, että julkishallinnon tahot varmistavat avoimuuden periaatteen noudattamisen, olisi erittäin hyödyllistä, että Euroopan unionin toimielimet tekisivät yhteistyötä näiden kanssa ja tarjoaisivat niiden käyttöön tekniset välineet ja asianmukaiset taloudelliset resurssit, jotta ne voisivat varmistaa avoimuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden tehokkaan toteuttamisen Euroopan julkisen hallinnon eri tasoilla, sekä mahdollisuuden kokemusten vaihtoon ja arviointiin.

24. toteaa, että etenkin raja-alueiden asukkaat kohtaavat rajan läheisyydessä sijaitsevan asuinpaikkansa vuoksi päivittäin esteitä vapaata liikkuvuutta koskevien oikeuksiensa harjoittamisessa. Erityisesti rajatylöntekijät kohtaavat lukuisia liikkuvuuden esteitä, jotka johtuvat kyseisten jäsenvaltioiden lainsäädännön koordinoimien puutteista sosiaaliturvan, välittömän verotuksen ja veroetujen sekä työlainsäädännön alalla. Nämä estävät heitä harjoittamasta oikeuttaan yhtäläisiin mahdollisuuksiin työpaikan saamisessa. Myös EU:n kannalta pitäisi olla oleellista kysyä, mitä EU:n kansalaisuus näin ollen merkitsee tai voi merkitä, koska Eurooppa-ajatus ja yhteiset arvot nousevat jo nyt erityisellä tavalla esiin nimenomaan kyseisillä eurooppalaisilla raja-alueilla. Euroopan komission tulisi edistää raja-alueilla ja rajatylittävissä yhteistyörakenteissa rajatylittäviä vuoropuheluita, prosesseja ja osallistumista. Lisäksi Euroopan komission olisi kannustettava jäsenvaltioita parantamaan lainsäädännön koordinoitua, jotta voitaisiin suojella raja-alueiden asukkaiden oikeuksia.

25. katsoo, että voi olla myös aiheellista ottaa huomioon hyvät käytänteet, joita on saatu paikallisviranomaisten osallistumisesta ”Älykkäät kaupungit” -hankkeeseen. Ottamalla nämä käytänteet huomioon voidaan osaltaan parantaa komission suunnittelemissa uusissa välineissä.

Turvallisuuden vahvistaminen ja yhdenvertaisuuden edistäminen

26. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisten toimilla on erityisen merkittävä rooli yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi. Taloudellinen osallisuus on erottamaton osa EU:n kansalaisuutta, koska sillä on tärkeä rooli köyhyyden vähentämisessä, tuloerojen kaventamisessa ja talouskasvun lisäämisessä. Paikallis- ja alueviranomaisten tulisi toteuttaa kumppanuusjärjestelyjen puitteissa toimenpiteitä taloudellisen syrjäytymisen ja ylivelkaantumisen ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvimmassa asemassa oleviin kansalaisiin.

27. katsoo, että sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseen tähtäävien ehdotettujen toimenpiteiden kohdalla on olennaisen tärkeää vauhdittaa sitä, että jäsenvaltiot saattavat direktiivin 2011/99/EU osaksi kansallista lainsäädäntöään, kannustaa niitä liittymään Istanbulin sopimukseen sekä ottaa huomioon alue- ja paikallisviranomaisten rooli, koska paikallis- tai aluetasolla toteutetaan aiheeseen liittyviä ohjelmia (opastus, uhrien vastaanottokeskusten hallinnointi, etuudet tai taloudellinen tuki jne.) ja koska kyseiset viranomaiset ovat luontaisesti lähellä uhreja.

28. painottaa, että näiden viranomaistahojen rooli on niin ikään keskeisen tärkeä toimenpiteissä, joilla pyritään helpottamaan perhe- ja työelämän yhteensovittamista, sillä päätökset esimerkiksi tukitoimenpiteistä ja koulupäivien pituudesta kuuluvat niiden toimivallan piiriin. Komitea paneekin tyytyväisenä merkille komission esittämään, aihetta koskevaan lainsäädäntöaloitteeseen sisältyvät ehdotukset. Työ- ja yksityiselämän välisen tasapainon parantamisen osalta komitea korostaa lisäksi, että Euroopan tasolla on syytä edistää yksittäisten alueiden ja paikallisviranomaisten kehittämistä parhaita käytänteitä ja politiikkoja vaikeuksissa olevien kotitalouksien ja etenkin suurperheiden tukemiseksi.

29. korostaa, että yhdenvertaisuuden edistämässä erityisen merkittäviä ovat myös paikallis- ja aluetasolla toteutettavat aloitteet homo- ja biseksuaalisiin sekä trans- ja intersukupuolisiin henkilöihin (hlbti) kohdistuvan syrjinnän torjumiseksi ja yhteiskunnallisen hyväksynnän puuttumisen paikkaamiseksi.
30. muistuttaa tärkeästä roolista, joka alue- ja paikallisviranomaisilla on edistettäessä toimenpiteitä vammaisten integroimiseksi ja osallistumiseksi tasavertaisin ehdoin. Tässä yhteydessä komitea tukee eurooppalaiseen vammaiskorttiin liittyvää hanketta. Kyseessä on väline, joka antaa vammaisille mahdollisuuden saada eräitä erityisetuja (etenkin kulttuurin, liikenteen, vapaa-ajan ja urheilun aloilla) kussakin osallistujamaassa.
31. painottaa, että sinti- ja romanivähemmistöihin sekä muihin vähemmistöihin liittyvissä toimissa paikallis- ja alueviranomaisilla on ratkaisevan tärkeä rooli muun muassa sosiaaliturvan, koulutuksen ja asumisen kaltaisissa kysymyksissä.
32. toteaa, että ehdotetuissa toimissa yhdenvertaisuuden edistämiseksi ei oteta huomioon nuorten erityisiä tarpeita. Työllistymisen vaikeus ja työsuhteiden epävarmuus ovat tekijöitä, jotka vaikeuttavat heidän mahdollisuuksiaan käyttää perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa heille myönnettyjä ihmis- ja kansalaisoikeuksia tasavertaisin ehdoin. Näissä olosuhteissa nuorten tyytymättömyys voi johtaa avoimeen vihamielisyyteen Eurooppa-hanketta kohtaan – mitä populistiset ja muukalaisvihamieliset liikkeet ruokkivat – tai radikalisoitumiseen.
33. katsoo, että koska nuorten eurooppalaisten koulutuksessa on saatu aikaan kiistämättömiä parannuksia lisäämällä mahdollisuuksia hyödyntää EU:n koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelmia, jotka on nykyisin yhdistetty Erasmus+-ohjelman piiriin, on entistäkin välttämättömämpää ryhtyä toimenpiteisiin, jotta helpotetaan nuorten siirtymistä koulutuksesta työelämään ja tarjotaan heille mahdollisuus hankkia lisätaitoja ja parantaa työllistettävyyttään joko hyödyntämällä paikallisviranomaisten jo käynnistämiä aloitteita (esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston avulla) tai tiivistämällä asiaankuuluvien sektorien yhteistyötä ja ratkaistaan näin ristiriitainen tilanne, jossa Euroopan parhaimmin koulutetulla sukupolvella on suurimmat vaikeudet löytää laadukas työpaikka. Komitea korostaa lisäksi, että on tärkeää parantaa nuorten työllistettävyyttä, jotta voitaisiin palauttaa nuorten yhteys Euroopan unioniin ja sen arvoihin.

Bryssel 30. marraskuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ
